Lietas Nr. C04221511
Lietas arhīva Nr. CA-1406-15/12

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

2015.gada 25.novembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Anna Mihailova,
tiesnese Inta Jēkabsone
un tiesnese Iveta Stuberovska,
ar tiesas sēdes sekretāri Eviju Jurkevicu,
piedaloties prasītājas AS „SEB banka" pilnvarotajai pārstāvei /pers. A/, atbildētāja /pers. B/ pilnvarotajam pārstāvim /pers. C/,
izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Brīvības bulvārī 34, civillietu AS „SEB banka" prasībā pret /pers. B/ un /pers. D/ par parāda piedziņu, sakarā ar /pers. B/ apelācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 27.janvāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

2011.gada 3.februārī prasītāja AS „SEB banka" Rīgas apgabaltiesā cēla prasību pret atbildētājiem /pers. E/, /pers. B/ un /pers. D/ par parāda piedziņu, kurā saskaņā ar Civillikuma 1587., 1652., 1934., 1943., 1753., 1756., 1765., 1716., 1717., 1720., 1722., 1692., 1698., 1699.pantu un 1702.panta otro daļu un pamatojoties uz 2014.gada 21.oktobra tiesas sēdē iesniegtajiem prasības grozījumiem lūgts tiesu:

1) piedzīt no /pers. B/ par labu prasītājam 219 684,44 *euro*, t.sk.: aizdevuma pamatsummu 167 176,19 *euro*; procentus 8 175,63 *euro*; līgumsodu līdz 2010.gada 25.martam 285,96 *euro*; nokavējuma procentus (6%) par laika periodu no 2010.gada 26.marta līdz 2011.gada 27.janvārim 44 046,66 *euro*;

2) atļaut prasītājai realizēt ķīlas tiesības, kas izriet no 2007.gada 5.jūnijā ar /pers. D/ noslēgtajiem Ķīlas līgumiem /numurs/ un /numurs/;

3) piedzīt no /pers. B/ tiesāšanās izdevumus 2 116,77 *euro* (valsts nodeva par prasības celšanu 2 097,98 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 18,79 *euro*;

4) noteikt prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6% gadā no aizdevuma pamatsummas. Minētā parāda summa aprēķināta uz 2014.gada 23.jūliju *(lietas 7.-11., 99.-102.lapa)*.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 27.janvāra spriedumu prasība apmierināta. Tiesa nosprieda piedzīt no /pers. B/ par labu AS „SEB banka" pamatparādu 167 176,19 *euro*, procentus par aizdevuma lietošanu 8 175,63 *euro*, līgumsodu par laika periodu līdz 2010.gada 25.martam 285,96 *euro*, likumiskos nokavējuma procentus par laika periodu no 2010.gada 26.marta līdz 2014.gada 23.jūlijam 44 046,66 *euro* un tiesas izdevumus 2 116,77 *euro*, kopā 221 801,21 *euro*. Tāpat nospriests atļaut AS „SEB banka" realizēt ķīlas tiesības, kas izriet no 2007.gada 5.jūnijā ar /pers. D/ noslēgtajiem Ķīlas (hipotēkas) līgumiem /numurs/ un /numurs/., vienlaikus tiesa atzina AS „SEB banka tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos 6% gadā no pamatparāda summas 167 176,19 *euro*. No /pers. B/ par labu valstij piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 8,05 *euro*. Tāpat tiesa nosprieda izbeigt tiesvedību daļā pret /pers. E/.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka atbildētājs /pers. E/ 2011.gada 15.augustā ir miris, viņa mantojuma lieta tika izbeigta, jo sludinājumā par mantojuma atklāšanos noteiktajā termiņā mantinieki nav ieradušies, un mantojamā manta atzīstama par bezmantinieku mantu.

No prasības pieteikuma grozījumiem tiesa secinājusi, tā kā atbildētājs /pers. E/ ir miris, prasītāja vēlas turpināt tiesvedību pret atbildētājiem /pers. B/ un /pers. D/.

Ņemot vērā minēto, tiesa izbeidza tiesvedību pret /pers. E/, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 223.panta 7.punktu.

Tiesa konstatējusi, ka ar lietā iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem ir apstiprināts, ka starp prasītāju kā aizdevēju un /pers. E/ kā aizņēmēju 2007.gada 5.jūnijā noslēgts Kredīta līgums /numurs/ ar tā grozījumiem (2008.gada 20.augusta Vienošanās Nr.1; 2009.gada 15.jūnija Vienošanās Nr.2 un 2009.gada 1.oktobra Vienošanās Nr.3), turpmāk-Kredīta līgums. Saskaņā ar Kredīta līguma noteikumiem banka izsniedza /pers. E/ aizdevumu 169 320,00 *euro* apmērā – /daļas/ domājamo daļu no zemes gabala /adrese/ un dzīvokļa /adrese/ iegādei, ieskaitot aizdevuma summu aizņēmēja norēķinu kontā. Saskaņā ar Kredīta līguma 5.1., 5.2. un 5.4. punktiem tika noteikts, ka pamatsummas maksājums 470,33 *euro* jāveic katra mēneša 25.datumā, aizdevuma atmaksāšanas beigu termiņš 2038.gada 25.maijs. Saskaņā ar Kredīta līguma II daļas Līguma vispārīgo noteikumu 13.punkta apakšpunktiem /pers. E/ bija jāmaksā bankai procenti par aizdevuma lietošanu, kuri sastāv no bāzes likmes un pievienotās likmes kopsummas. Saskaņā ar kredīta līguma 3.1.punktu, aizdevuma procentu likme ir mainīga, t.i., bāzes likme EUR SEB UNIBANKAS RESURSU CENA 60M, kas ir 4,95% un pievienotā likme 0,75% gadā. Papildus par aizdevumu bija jāmaksā līgumsods 36% gadā no nokavētā maksājuma par katru nokavēto dienu (Kredīta līguma 6.1.punkts). Saskaņā ar 2008.gada 20.augusta Vienošanos Nr.1 tika izdarīti grozījumi Kredīta līguma 5.1. un 5.2. punktos, nosakot, ka pamatsummas maksājums ir 984,31 *euro*. Saskaņā ar 2009.gada 15.jūnija Vienošanos Nr.2 tika izdarīti grozījumi Kredīta līguma 3.1. punktā, nosakot, ka aizdevuma procentu likme ir mainīga, t.i. bāzes likme EUR SEB BANKAS RESURSU CENA 60M, kas ir 4,95%, bet pievienotā likme tika noteikta jaunā apmērā - 1,75% gadā. Saskaņā ar 2009.gada 1.oktobra Vienošanos Nr.3 tika izdarīti grozījumi Kredīta līguma 3.1. punktā, nosakot pievienoto procentu likmi jaunā apmērā (2% gadā), bet saskaņā ar Vienošanās 5.4. punktu tika noteikts jauns aizdevuma atmaksas termiņš, t.i. 2010.gada 25.marts.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka ar lietas materiālos esošo /pers. E/ norēķinu konta izdruku apstiprināts, ka prasītājs savas saistības ir izpildījis – kredīta summa 169 320,00 *euro* ir ieskaitīta aizņēmēja norēķinu kontā saskaņā ar Kredīta līguma noteikumiem. Savukārt ar lietas materiālos esošajiem izrakstiem „Kredītu, atmaksas no 01.01.2007. līdz 27.01.2011" un „Kredītu, atmaksas no 02.03.2007. līdz 22.07.2014" apstiprināts, ka atbildētājs /pers. E/ nav ievērojis Kredīta līguma un tā grozījumu noteikumus – Kredīta līgumā pielīgtajos termiņos un kārtībā neveica aizdevuma lietošanas procentu maksājumus. Procentu maksājumu parāds izveidojies no 2009.gada 28.decembra, bet pamatsummas maksājumu parāds izveidojies

no 2010.gada 25.marta, kad parādniekam /pers. E/ bija pienākums prasītājam atmaksāt visu aizdevuma pamatsummu.

2010.gada 26.aprīlī prasītājs nosūtīja atbildētajiem /pers. E/, /pers. B/ un /pers. D/ ierakstītā vēstulē Paziņojumu par aizdevuma atmaksu un parāda piedziņas uzsākšanu, paziņojot par aizdevuma atmaksas beigu termiņa iestāšanos (2010.gada 25.marts), parāda apmēru. Lūdzot aizdevumu un ar to saistītos blakus maksājumus labprātīgi atmaksāt līdz 2010.gada 6.maijam. Atbildētājs/pers. E/ minēto paziņojumu saņēmis 2010.gada 30.aprīlī, ko apliecina paziņojuma par iekšzemes un starptautiskā sūtījuma saņemšanu kopija. 2010.gada 28.jūnijā parādnieks /pers. E/ parāda dzēšanai nomaksājis 1 399,78 *euro*.

Tiesa atsaukusies uz Civillikuma 1692., 1698., 1702.pantu un konstatējusi, ka ar lietas materiāliem apstiprināts, ka 2007.gada 05.jūnijā starp prasītāju un atbildētāju /pers. B/ kā galvinieku noslēgts Galvojuma līgums /numurs/ saskaņā ar kuru (2.1. un 2.1.2.punkti) galvinieks uzņēmās atbildēt bankai par aizņēmēja parādu nedalīti kā pats parādnieks, t.sk. samaksāt visa parāda summu piecu darba dienu laikā pēc bankas rakstiska paziņojuma saņemšanas, ja aizņēmējs nepilda savas saistības Kredīta līgumā noteiktajos termiņos.

Lai gan neviens no atbildētājiem iebildumus pret celto prasību nav sniedzis, no prasības pieteikumā norādītā un lietas materiālos esošās /pers. B/ 2010.gada 24.novembra atbildes bankai izriet, ka /pers. B/ nepiekrīt pienākumam samaksāt naudu pēc Kredīta līguma, jo viņš nav piedalījies 2009.gada 01.oktobra Vienošanās noslēgšanā (par parāda summas atgriešanas termiņa samazinājumu līdz 2010.gada 25.martam), līdz ar ko nevar atbildēt par tās sekām.

Tiesa minēto argumentu atzinusi par nepamatotu, jo saskaņā ar Galvojuma līguma 3.1.punktu, kreditors apņemas paziņot Līguma 4.2.punktā noteiktā kārtībā Galviniekam par būtiskām izmaiņām pamatlīgumā. Puses vienojas, ka šī līguma sakarā būtiskas izmaiņas pamatlīgumā ir tikai tādā gadījumā, ja tiek palielināta aizdevuma pamatsumma. Bez tam Galvojuma līguma 2.2.1.punkts noteic, ka, parakstot šo līgumu, galvinieks piekrīt, ka izmaiņas vai papildinājumi, vai jebkādi citi grozījumi pamatlīguma noteikumos (tai skaitā, bet ne tikai – izmaiņas aizdevuma atmaksāšanas termiņos) vai arī izmaiņas jebkuru citu pamatlīguma sakarā noslēgtu līgumu noteikumos, nekādā veidā neatbrīvos galvinieku no šī galvojuma saistībām.

Atbildētājs/pers. B/ ir parakstījis Galvojuma līgumu un nav to apstrīdējis, līdz ar ko viņam jāpilda uzņemtās saistības un saskaņā ar noslēgto galvojuma līgumu ir jāatbild prasītājam par aizņēmēja neizpildītajām saistībām, kas izriet no Kredīta līguma.

Ar prasības pieteikuma grozījumiem pievienoto parāda aprēķinu apstiprināts, ka parāda kopējā summa uz 2014.gada 23.jūliju sastāda 219 684,44 *euro*, kas sastāv no aizdevuma pamatsummas 167 176,19 *euro*, procentiem par aizdevuma lietošanu 8 175,63 *euro* (aprēķināti par periodu līdz 2010.gada 26.martam), līgumsoda 285,96 *euro* (aprēķināts par periodu līdz 2010.gada 26.martam), likumiskajiem nokavējuma procentiem par laika periodu no 2010.gada 26.marta līdz 2014.gada 23.jūlijam 44 046,66 *euro*.

Tiesa atzinusi, ka tai nav pamata apšaubīt prasītājas iesniegtos pierādījumus un parāda summas aprēķinu, jo atbildētāji nekādus iebildumus pret prasību nav cēluši un pretējus pierādījumus nav iesnieguši, kā arī pierādījumus par samaksu nav iesnieguši, līdz ar ko tiesa atzīst, ka prasība pret /pers. B/ ir apmierināma, no atbildētāja /pers. B/ prasītājas labā piedzenot pamatparāda summu 167 176,19 *euro*, jo šādā summā netika atmaksāts izsniegtais kredīts.

Saskaņā ar Kredīta līguma Vispārīgo noteikumu 13.punktu un Civillikuma 1946.pantu un 1753.pantu nosacījumiem no atbildētāja /pers. B/ piedzenami procenti par aizdevuma lietošanu 8 175,63 *euro* apmērā.

Tā kā maksājumu kavējumi sākušies jau 2009.gada 28.decembrī, par laika periodu līdz līguma darbības termiņa izbeigšanai – t.i. līdz 2010.gada 25.martam, no atbildētāja /pers. B/ saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu prasītāja labā piedzenams līgumsods 285,96 *euro* apmērā (Kredīta līguma 6.1.punkts).

Tā kā līguma darbības termiņš beidzies 2010.gada 25.martā, bet no Kredīta līguma izrietošās saistības nav izpildītas, tiesa atzinusi, ka par laika periodu no 2010.gada 26.marta līdz 2014.gada 23.jūlijam saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu no atbildētāja /pers. B/ prasītājas labā piedzenami likumiskie nokavējuma procenti (6% gadā) 44 046,66 *euro* apmērā. Tātad kopumā no atbildētāja /pers. B/ prasītāja labā piedzenams parāds 219 684,44 *euro*.

Ar lietas materiāliem apstiprināts, ka prasītāja prasījumu, kas izriet no 2007.gada 5.jūnija Kredīta līguma un tā grozījumiem (2008.gada 20.augusta Vienošanās Nr.1; 2009.gada 15.jūnija Vienošanās Nr.2 un 2009.gada 1.oktobra Vienošanās Nr.3) nodrošināšanai, 2007.gada 5.jūnijā starp prasītāju un /pers. D/ tika noslēgts Ķīlas (hipotēkas) līgums /numurs/, saskaņā ar kuru /pers. D/ ieķīlāja sev piederošo nekustamo īpašumu – dzīvokli Nr. 2 un kopīpašuma /daļas/ domājamo daļu no daudzdzīvokļu mājas, zemes, /adrese/, kadastra /numurs/, kā arī tika noslēgts Ķīlas līgums /numurs/, saskaņā ar kuru /pers. D/ ieķīlāja sev piederošo nekustamo īpašumu /adrese/, kadastra /numurs/.

No lietas materiāliem tiesa konstatēja, ka /nosaukums/ zemesgrāmatas nodalījumā /numurs/, pamatojoties uz 05.06.2007 Ķīlas (hipotēkas) līgumu /numurs/, 05.06.2007 kredīta līgumu /numurs/ ir nostiprināta kārtējā hipotēka par labu AS „SEB banka" uz minēto nekustamo īpašumu. Summa Ls118 998,77. Saskaņā ar minēto Ķīlas (hipotēkas) līgumu 5.2.punktu prasītājs var realizēt savas ķīlas tiesības uz nekustamo īpašumu, ja parādnieks nav izpildījis kādu no savām saistībām, kas izriet no pamatlīguma, t.i. ir iestājies parāda samaksas termiņš un parāds nav dzēsts 30 kalendāro dienu laikā. Minētie Ķīlas (hipotēkas) līgumi nav apstrīdēti un nekādi iebildumi no /pers. D/ pret prasību nav celti.

Tiesa, atsaucoties uz Civillikuma 1278., 1319.pantu un, ievērojot, ka parāds nav dzēsts, atzinusi, ka ir pamats atļaut prasītājam realizēt ķīlas tiesības, kas izriet no minētajiem Ķīlas (hipotēkas) līgumiem/numurs/ un /numurs/.

Vienlaikus, atsaucoties uz Civilprocesa likuma 195.pantu, pirmās instances tiesa atzinusi, ka prasītājai nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja /pers. B/ likumiskos procentus (6% gadā) no piespriestās pamatparāda summas 167 176,19 *euro* par laiku līdz sprieduma izpildei, jo saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu gadījumos, kad likums noteic aprēķināt likumiskos procentus, tas nolikts seši no simta gadā *(lietas 130.-138.lapa)*.

Par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 27.janvāra spriedumu apelācijas sūdzību iesniedza atbildētājs /pers. B/, norādot, ka pārsūdz minēto spriedumu daļā par pamatparāda, procentu, līgumsoda un tiesas izdevumu piedziņu, lūdzot prasību noraidīt un minēto spriedumu atcelt.

Atbildētājs norāda, ka kredīta līgums paredzēja, ka kredīta atmaksas termiņš ir 2038.gads, līdz ar to, balstoties uz šādu termiņu atbildētājs piekrita parakstīt galvojuma līgumu ar prasītāju.

Norādīts, ka Galvojuma līgums bija standartlīgums, kura sastādīšanā un apspriešanā atbildētājs nepiedalījās. Ne parādnieks, ne banka līguma noteikumus atbildētājam neizskaidroja, turklāt atbildētājs latviešu valodu nepārvalda tādā līmenī, lai saprastu sarežģītu juridisku tekstu ar dažādām atsaucēm uz citiem noteikumiem. Norādīts, ka saskaņā ar galvojuma līgumu prasītājam bija pienākums viņam paziņot par būtiskām izmaiņām kredīta līguma noteikumos.

2009.gada 1.oktobrī prasītājs ar parādnieku noslēdza vienošanos par kredīta summas atmaksu līdz 2010. gada 25. martam, nepaziņojot par to atbildētājam.

Atbildētāja ieskatā minētais termiņš ir nesaprātīgs un kredīta atmaksa šādā īsā laika posmā nebija iespējama. Atbildētājs kā galvinieks nebūtu piekritis sniegt galvojumu par šāda nesaprātīga kredīta atmaksu. Atbildētāja ieskatā līgumi par kaut ko neiespējamu nav spēkā, turklāt atbildētājs nav

saņēmis ne centa no kredīta un viņam nebija nekādas intereses no šāda kredīta saņemšanas, īpaši ņemot vērā kredīta atmaksu pusgada laikā.

Atbildētāja ieskatā aizdevuma atmaksas termiņš ir būtisks aizdevuma līguma noteikums un, mainot aizdevuma atmaksas termiņu no 30 gadiem uz pusgadu, tiek radīta pavisam cita saistība. Ja galvinieks ir uzņēmies galvojuma saistību, vadoties no sākotnējā kredīta atmaksas termiņa, tad no viņa nevar prasīt parādnieka kredīta saistību izpildi, kas grozīta uz nereālu kredīta atmaksas termiņu.

Saskaņā ar Civillikuma 1696.pantu galvinieka saistība vispār atbilst galvenā parādnieka saistībai un tādēļ nevar ne attiekties uz augstāku summu, ne būt bez nosacījuma, ja galvenā parādnieka saistība ir tikai nosacīta. Līdz ar to jauna kredīta atmaksas termiņa noteikšana bez galvinieka piedalīšanās neatbilst tai saistībai, par kuru ir galvojis atbildētājs. Tāpēc atbildētājam nav galvojuma saistības par šo jauno kredīta atmaksas darījumu.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka galvojuma noteikumi, uz kuriem atsaucas prasītāja, pārkāpj patērētāja tiesības, proti, Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešā daļa noteic, ka līguma noteikums, kuru līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktās pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam. Savukārt saskaņā ar minētā likuma 6.panta piekto daļu - līguma noteikums ir vienmēr uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja līgums sastādīts iepriekš un patērētājam nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā līguma noteikumus.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka galvojuma līguma noteikumi ar atbildētāju netika apspriesti, proti, atbildētājam tika izsniegts bankas izstrādāta galvojuma līguma forma.

Atbildētāja ieskatā prasītāja nevar apgalvot, ne arī pierādīt, ka galvojuma līguma noteikumi būtu apspriesti ar atbildētāju pirms tā parakstīšanas un galvinieks būtu labprātīgi piekritis visiem galvojuma līguma noteikumiem. Tāpēc ir nepamatoti konstatēt, ka galvinieks ir parakstījis galvojumu, kura 2.2.1. punkts paredz, ka „galvinieks piekrīt, ka izmaiņas vai papildinājumi vai jebkādi citi grozījumi pamatlīguma noteikumos (tai skaitā, bet ne tikai izmaiņas aizdevuma atmaksāšanas termiņos) vai arī izmaiņas jebkuru citu pamatlīgumu sakarā noslēgtu līgumu noteikumos, nekādā veidā neatbrīvos galvinieku no šī galvojuma saistībām". Līdz ar to minētā galvojuma līguma punkta 2.2.1. redakcija, kas atņem galviniekam tiesības piekrist būtiskām kredīta noteikumu izmaiņām un būtiski maina galvinieka saistību apjomu attiecībā uz grozītu termiņu, ir netaisnīga attiecībā pret galvinieku.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 12.punktu par netaisnīgu ir uzskatāms tāds noteikums, kas atļauj pārdevējam vienpusēji grozīt līguma noteikumus. Pēc analoģijas šis regulējums ir piemērojams arī attiecībā uz saistību grozīšanu, par kurām ir sniegts galvojums *(lietas 140.-143.lapa)*.

Apelācijas instances tiesas sēdē atbildētāja /pers. B/ pārstāvis /pers. C/ uzturēja apelācijas sūdzību, savukārt prasību neatzina.

Prasītājas AS „SEB banka" pārstāve /pers. A/ apelācijas instances tiesas sēdē prasību uzturēja, savukārt attiecībā par apelācijas sūdzību norādīja, ka tā nav pamatota.

Atbildētājs/pers. D/ uz lietas izskatīšanu nav ieradies, ziņas par neierašanos tiesai nav iesniedzis.

Civillietu tiesas kolēģija atzina par iespējamu, atbilstoši Civilprocesa likuma 156.panta pirmajai daļai, uzsākt lietas izskatīšanu bez neieradušos personu klātbūtnes, nekonstatējot Civilprocesa likuma 209. un 210.pantā paredzētos pamatus lietas izskatīšanas atlikšanai.

Motīvu daļa

Civillietu tiesas kolēģija, noklausījusies prasītājas un atbildētāja pārstāvju paskaidrojumus, izvērtējusi apelācijas sūdzības argumentus, pārbaudījusi un novērtējusi lietai pievienotos rakstveida pierādījumus, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu un 430.panta trešo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā, un nepārbauda pirmās instances tiesas konstatētos faktus, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

No apelācijas sūdzības satura konstatējams, ka atbildētājs /pers. B/ spriedumu pārsūdz un lūdz atcelt daļā par pamatparāda, procentu, līgumsoda un tiesas izdevumu piedziņa no /pers. B/.

Spriedums daļā par prasītājas tiesībām realizēt ķīlas tiesības, kas izriet no 2007.gada 5.jūnijā ar /pers. D/ noslēgtajiem Ķīlas (hipotēkas) līgumiem /numurs/ un /numurs/, nav pārsūdzēts.

Civilprocesa likuma 432.panta piektā daļa noteic, ja tiesa atzīst, ka zemākas instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākas instances tiesas sprieduma motivācijai. Šajā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija, pārbaudījusi un novērtējusi pirmās instances tiesas sprieduma motivāciju atzīst, ka pirmās instances tiesas sniegtā argumentācija spriedumā ir izvērsta, pareiza un pilnībā pietiekama, līdz ar to Civillietu tiesas kolēģija saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piektās daļas noteikumiem, pievienojas pirmās instances tiesas lietas apstākļu konstatējumam un sprieduma motivācijai, papildus izvērtējot apelācijas sūdzībā minētos argumentus.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka /pers. B/ iebildumi apelācijas sūdzībā nav pamatoti, un tie nav pamats taisīt pretēju spriedumu pirmās instances tiesas spriedumam.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 430.panta trešās daļas noteikumiem, fakti, kas konstatēti pirmās instances tiesā, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Lietā nepastāv strīds par tālāk norādīto:

- starp prasītāju kā aizdevēju un /pers. E/ kā aizņēmēju 2007.gada 05.jūnijā noslēgts Kredīta līgums /numurs/ ar tā grozījumiem (2008.gada 20.augusta Vienošanās Nr.1; 2009.gada 15.jūnija Vienošanās Nr.2 un 2009.gada 1.oktobra Vienošanās Nr.3), turpmāk-Kredīta līgums *(lietas 12.-29.lapa);*

- saskaņā ar Kredīta līguma noteikumiem prasītāja izsniedza /pers. E/ aizdevumu 169 320,00 *euro* apmērā – /daļas/ domājamo daļu no zemes gabala /adrese/ un dzīvokļa /adrese/ iegādei, ieskaitot aizdevuma summu aizņēmēja norēķinu kontā;

- no lietas materiālos esošās /pers. E/ norēķinu konta izdrukas *(lietas 42.lapa)* redzams, ka prasītāja savas saistības ir izpildījusi– kredīta summa 169 320,00 ir ieskaitīta aizņēmēja norēķinu kontā saskaņā ar Kredīta līguma noteikumiem;

- atbildētājs /pers. E/ nav pildījis savas saistības pret prasītāju.

Tāpat lietā nav strīds, ka:

- 2007.gada 05.jūnijā starp prasītāju un atbildētāju /pers. B/ kā galvinieku noslēgts Galvojuma līgums /numurs/ *(lietas 30.-31.lapa)* saskaņā ar kuru (2.1. un 2.1.2.punkti) galvinieks uzņēmās atbildēt bankai par aizņēmēja parādu nedaliti kā pats parādnieks, t.sk. samaksāt visa parāda summu piecu darba dienu laikā pēc bankas rakstiska paziņojuma saņemšanas, ja aizņēmējs nepilda savas saistības Kredīta līgumā noteiktajos termiņos;

- prasītājas prasījumu, kas izriet no 2007.gada 5.jūnija Kredīta līguma un tā grozījumiem (2008.gada 20.augusta Vienošanās Nr.1; 2009.gada 15.jūnija Vienošanās Nr.2 un 2009.gada 1.oktobra Vienošanās Nr.3) nodrošināšanai 2007.gada 5.jūnijā starp prasītāju un /pers. D/ noslēgts Ķīlas

(hipotēkas) līgums /numurs/, saskaņā ar kuru /pers. D/ ieķīlāja sev piederošo nekustamo īpašumu – dzīvokli Nr.2 un kopīpašuma /daļas/ domājamās daļas no daudzdzīvokļu mājas, zemes, /adrese/, kadastra /numurs/, kā arī noslēgts arī Ķīlas līgums /numurs/, saskaņā ar kuru /pers. D/ ieķīlāja sev piederošo nekustamo īpašumu /adrese/, kadastra /numurs/*(lietas 32.-39.lapa)*.

Lietā pastāv strīds par prasītājas tiesībām piedzīt parādu, procentus, līgumsodu un tiesas izdevumus no /pers. B/ kā galvinieka.

/pers. B/ apelācijas sūdzībā norāda, ka ir uzņēmies galvot par sākotnējo kredīta atmaksas termiņu, un no viņa nevar prasīt parādnieka kredīta saistību izpildi, kas grozīta uz nereālu kredīta atmaksas termiņu, turklāt viņš nebija informēts par kredīta līguma grozījumiem.

Saskaņā ar Civillikuma 1692.pantu galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņas parāda. Saskaņā ar Civillikuma 1698.pantu, galvinieks atbild nevien par pašu galveno parādu, bet arī par tā blakus prasījumiem, parādnieka vainas vai nokavējuma dēļ nodarītiem zaudējumiem un tiesas izdevumiem.

Civillikuma 1702.pants nosaka, kad pret galvinieku ceļ prasību, viņš var prasīt, lai kreditors griežas papriekš pie galvenā parādnieka. Šī tiesība atkrīt, ja galvinieks noteikti no tās atteicies. Par tādu atteikšanos uzskatāms jau arī tas, ja galvinieks uzņemas saistību kā pats parādnieks.

No lietas materiālos esošā Galvojuma līguma, kas noslēgts starp prasītāju kā kreditoru un atbildētāju /pers. B/ kā galvinieku, 2.1.punkta izriet, ka ar šo līgumu galvinieks bez nosacījumiem un neatsaucami uzņemas nedalīti kā pats parādnieks atbildēt kreditoram par parādnieka parādu, kāds varētu rasties no pamatlīguma un apņemas izpildīt līgumā norādītās saistības.

Tādējādi secināms, ka prasītājai ir tiesības prasīt parāda samaksu no atbildētāja /pers. B/, turklāt pie apstākļiem, kad tiesvedība daļā pret galveno parādnieku /pers. E/ ir izbeigta, jo viņš ir miris.

Civillikuma 1587.pants noteic, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Līdz ar to secināms, ka pirmās instances tiesa pamatoti atzinusi, ka atbildētājs /pers. B/ ir parakstījis Galvojuma līgumu un nav to apstrīdējis to, līdz ar ko viņam jāpilda uzņemtās saistības un saskaņā ar noslēgto galvojuma līgumu ir jāatbild prasītājam par aizņēmēja neizpildītajām saistībām, kas izriet no Kredīta līguma.

Attiecībā par apelācijas sūdzībā izteikto iebildumu, ka atbildētājs /pers. B/ netika informēts par Kredīta līguma grozījumiem un līdz ar to viņam nav pienākums uzņemties pildīt parādnieka saistības, kas izriet no Kredīta līguma grozījumiem, Civillietu tiesas kolēģija norāda sekojošo.

Galvojuma līguma 3.1.punkts noteic, ka kreditors apņemas paziņot Līguma 4.2.punktā noteiktā kārtībā Galviniekam par būtiskām izmaiņām pamatlīgumā. Puses vienojas, ka šī līguma sakarā būtiskas izmaiņas pamatlīgumā ir tikai tādā gadījumā, ja tiek palielināta aizdevuma pamatsumma. Bez tam Galvojuma līguma 2.2.1.punkts noteic, ka, parakstot šo līgumu, galvinieks piekrīt, ka izmaiņas vai papildinājumi, vai jebkādi citi grozījumi pamatlīguma noteikumos (tai skaitā, bet ne tikai – izmaiņas aizdevuma atmaksāšanas termiņos) vai arī izmaiņas jebkuru citu pamatlīguma sakarā noslēgtu līgumu noteikumos, nekādā neatbrīvos galvinieku no šī galvojuma saistībām.

Ņemot vērā minēto, secināms, ka prasītāja nav pārkāpusi Galvojuma līguma noteikumus, nepaziņojot atbildētājam /pers. B/ par kredīta atmaksas termiņa izmaiņām. Turklāt /pers. B/ saskaņā ar Galvojuma līguma 2.2.1.punktu ir piekritis, ka grozījumi pamatlīgumā, tai skaitā – izmaiņām aizdevuma atmaksāšanas termiņos, neatbrīvo viņu no galvojuma saistībām.

Tāpat nav pamatota atbildētāja atsaukšanās apelācijas sūdzībā uz Civillikuma 1696.pantu, jo parādnieka galvenās saistības pamatsumma, veicot grozījumus Kredīta līgumā, netika palielināta.

Par nepamatotiem Civillietu tiesas kolēģija atzīst apelācijas sūdzības argumentus, ka attiecībā pret atbildētāju tika pārkāpti Patērētāju tiesību aizsardzības likumā noteiktās patērētāja tiesības, jo galvojuma noteikumi ar atbildētāju /pers. B/ netika apspriesti, savukārt latviešu valodu atbildētājs nepārvalda tādā līmenī, lai saprastu sarežģītu juridisku tekstu.

Lietā nav strīda, ka saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 3.punktu, atbildētājs /pers. B/ ir atzīstams par patērētāju. Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta vienpadsmitajā daļā noteikts, ka tiesa, izšķirot strīdu vai veicot citas no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtā līguma izrietošās procesuālās darbības, izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus.

No Galvojuma līguma redzams, ka tas ir tipveida līgums un tādēļ saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta piekto daļu uzskatāms, ka to noteikumi ir savstarpēji neapspriesti.

Tajā pašā laikā, apstāklis, ka ar atbildētāju tikuši noslēgti prasītājas iepriekš sastādīti tipveida līgumi, vien nevar būt par pamatu, lai uzskatītu, ka šo līgumu noteikumi būtu pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu. Lai atzītu līguma noteikumus, kurus līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas, par netaisnīgiem, atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešajai daļai, nepieciešams arī konstatēt, ka tie pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam, bet uz šādiem apstākļiem apelācijas sūdzībā nav norādīts.

Izvērtējot 2007.gada 5.jūnijā pušu starpā noslēgto Galvojuma līgumu, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka atbildētājs /pers. B/ bija uzņēmies saistību atbildēt par /pers. E/ saistībām kā pats parādnieks, turklāt piekritis, ka grozījumi un izmaiņas pamatlīguma noteikumos neatbrīvos /pers. B/ no uzņemtajām galvojuma saistībām.

Parakstot dokumentu, kura saturs atbildētājam nebija zināms, ir vērtējams kā paša /pers. B/ neuzmanība. Turklāt, viņa neuzmanību neattaisno arī apelācijas sūdzībā norādītais, ka atbildētājs Galvojuma līguma parakstīšanas laikā nav pārvaldījis latviešu valodu, jo, atbildētājam bija jāapzinās viņa rīcības – dokumentu parakstīšanas – iespējamās tiesiskās sekas. Gadījumā, ja viņa latviešu valodas zināšanas nebija pietiekamas, lai atbildētājs pilnībā spētu saprast parakstīto dokumentu tekstu, viņam bija iespēja lūgt šos dokumentus iztulkot viņam pilnībā saprotamā valodā. Apstāklis, ka /pers. B/ šo iespēju nav izmantojis, Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā, vērtējams kā atbildētāja rūpības trūkums, noslēdzot tiesisku darījumu, nevis pamats prasības noraidīšanai.

Tāpat ir konstatējams, ka atbildētājs noslēgto līgumu nav apstrīdējis, līdz ar to tas atzīstams par tiesīgi noslēgtu darījumu, kas atbilstoši Civillikuma 1587.pantam uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Līdz ar to Civillietu tiesas kolēģijai nav pamata uzskatīt, ka noslēgtā Galvojuma līguma noteikumi, kas pamato prasījumu, saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.pantu, būtu atzīstami par netaisnīgiem līguma noteikumiem.

Ņemot vērā minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa ir objektīvi novērtējusi visus lietas apstākļus un pieņēmusi pamatotu un likumīgu spriedumu, savukārt apelācijas sūdzībā norādītie argumenti nevar kalpot par pamatu pretēja sprieduma taisīšanai vai sprieduma grozīšanai, kā rezultātā atzīstams, ka no /pers. B/ par labu AS „SEB banka" pamatparādu 167 176,19 *euro*, procentus par aizdevuma lietošanu 8 175,63 *euro*, līgumsodu par laika posmu no 2007.gada 27.augusta līdz 2010.gada 25.martam 285,96 *euro*, likumiskos nokavējuma procentus par laika posmu no 2010.gada 26.marta līdz 2014.gada 23.jūlijam 44 046,66 *euro*. Tāpat Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa pamatoti nospriedusi atļaut AS „SEB banka" realizēt ķīlas tiesības, kas izriet no 2007.gada 5.jūnijā ar /pers. D/, personas kods /personas kods/, noslēgtajiem Ķīlas (hipotēkas) līgumiem /numurs/ un /numurs/.

Civillikuma 1765.panta otrā daļa noteic, ka likumisko procentu apmērs līguma attiecībās, kurās piedalās patērētājs ir 6% no simta gadā. Apmierinot prasību, atbilstoši Civilprocesa likuma 195.panta noteikumiem, ir nosakāmas prasītājas tiesības par laiku no sprieduma taisīšanas dienas, t.i., 2015.gada 25.novembra, līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja /pers. B/ likumiskos 6 % gadā no piedzītās un neatmaksātās parāda pamatsummas, proti, 167 176,19 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

No lietas materiāliem redzams, ka prasītāja, ceļot prasību, samaksājusi valsts nodevu 1474,47 Ls jeb 2 097,98 *euro (lietas 4., 5.lapa)*, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7,70 Ls jeb 10,96 *euro (lietas 6.lapa)* un 7,83 *euro (lietas 107.lapa),* pavisam kopā 2116,77 *euro.*

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka minētie tiesas izdevumi piedzenami no atbildētāja /pers. B/ par labu prasītājai.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam un valsts akciju sabiedrības „Latvijas Pasts" tarifiem ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi šajā lietā pirmās instances tiesā un apelācijas instancē ir bijuši kopā 39,46 *euro (lietas 2.lapa)*.

No lietas materiāliem ir redzams, ka prasītāja ir samaksājusi ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 18,79 *euro* apmērā *(lietas 6., 107.lapa)*, līdz ar to no atbildētāja valsts ienākumos ir piedzenami 20,67 *euro* (39,46 *euro* – 18,79 *euro*).

Bez tam, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka no atbildētāja /pers. B/ saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.pantu valsts ienākumos ir piedzenams valsts nodevas maksājuma iztrūkums 0,36 *euro* apmērā par apelācijas sūdzības iesniegšanu, kas konstatēts ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneses 2015.gada 23.marta lēmumu, ar kuru civillietā ierosināta apelācijas tiesvedība (lietas 150.lapa).

Civilprocesa likuma 204.[1] pants noteic, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1], 430., 432.-434.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda:

apmierināt AS „SEB banka" prasību pret /pers. B/ un /pers. D/ par parāda piedziņu.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu AS „SEB banka", reģistrācijas Nr.40003151743, pamatparādu 167 176,19 *euro* (viens simts sešdesmit septiņi tūkstoši viens simts septiņdesmit seši *euro* un 19 centi), procentus par aizdevuma lietošanu 8 175,63 *euro* (astoņi tūkstoši viens simts septiņdesmit pieci *euro* un 63 centi), līgumsodu par laika periodu no 2007.gada 27.augusta līdz 2010.gada 25.martam 285,96 *euro* (divi simti astoņdesmit pieci *euro* un 96 centi), likumiskos nokavējuma procentus par laika periodu no 2010.gada 26.marta līdz 2014.gada 23.jūlijam 44 046,66 *euro* (četrdesmit četri tūkstoši četrdesmit seši *euro* un 66 centi) un tiesas izdevumus 2 116,77 *euro* (divi tūkstoši viens simts sešpadsmit *euro* un 77 centi), kopā piedzenot 221 801,21 *euro* (divi simti divdesmit viens tūkstotis astoņi simti viens *euro* un 21 cents).

Atļaut AS „SEB banka", reģistrācijas Nr.40003151743, realizēt ķīlas tiesības, kas izriet no 2007.gada 5.jūnijā a r /pers. D/, personas kods /personas kods/, noslēgtajiem Ķīlas (hipotēkas) līgumiem /numurs/ un /numurs/.

Atzīt AS „SEB banka", reģistrācijas Nr.40003151743, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos 6% gadā no pamatparāda summas 167 176,19 *euro* (viens simts sešdesmit septiņi tūkstoši viens simts septiņdesmit seši *euro* un 19 centi).

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 20,67 *euro* (divdesmit *euro* un 67 centi), kas iemaksājami sekojošā kontā: Saņēmējs: Tiesu administrācija, konts LV51TREL2190458019000, NMR 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kā arī dati personas vai lietas identificēšanai. Samaksu apliecinošs dokuments iesniedzams Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā sprieduma labprātīgai izpildei noteiktajā termiņā.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos iztrūkstošo valsts nodevu par apelācijas sūdzības iesniegšanu 0,36 *euro* (36 centi), kas jāiemaksā sekojošā kontā: Valsts kase, NMR 90000050138, konts LV55TREL1060190911200, BIC kods TRELLV22, Iemaksas mērķis: norāda datus personas vai lietas identificēšanai. Samaksu apliecinošs dokuments iesniedzams Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā sprieduma labprātīgai izpildei noteiktajā termiņā.

Sprieduma labprātīgas izpildes termiņu noteikt 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas, Augstākās tiesas Civillietu departamentam, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesā.

Pilns sprieduma teksts pieejams no 2015.gada 9.decembra.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese **Anna Mihailova**
Tiesnese **Inta Jēkabsone**
Tiesnese **Iveta Stuberovska**